

AKO BRAŤ DO ÚVAHY MOTIVÁCIU ZÁHRADKÁROV PRI PLÁNOVANÍ NOVÝCH ZÁHRADKÁRSKÝCH KOLONIÍ?

Výzva

V mnohých európskych krajinách rastie dopyt po mestských záhradách; miestne orgány a záhradkárske združenia riešia rastúce počty ľudí žiadajúcich o mestské záhrady. Čakacie doby sa predlžujú, v niektorých prípadoch až na niekoľko rokov. S ohľadom na túto požiadavku, v mnohých mestách, sa miestne úrady snažia začleniť mestské záhrady do rozvojových plánov. Tento proces je podporovaný urbanistami, architektmi a záhradnými architektmi.

Už pri prvotných úvahách vytvorenia nových miest pre mestské záhrady je dôležité akceptovať, že záhradníci prichádzajú do záhrad s veľkými očakávaniami a motiváciou, ktorých naplnenie alebo aspoň rešpektovanie vedie k úspechu pri ich využívaní.

Záhrady sa tak majú šancu stať udržateľným miestom pre obyvateľov ponúkajúc množstvo príležitostí trávenia voľného času v meste.

Pri existujúcich záhradách, sa vďaka poznaniu skutočných motivácií záhradkárov môžu objaviť nové možnosti ich využívania, čo môže viesť k zlepšeniu fungovania záhradkárskych kolónií.

Začlenenie motivácie záhradkárov do procesu plánovania či obnovy záhrad a záhradkárskych kolónií vidíme ako výzvu pre tím urbanistov a mestských architektov.

Obrázok 2 - Spoločná práca v záhrade v Pla Buits garden, Barcelona (Španielsko).

Autor: Carolina Villar

Obrázok 3 - Miesto produkcie a miesto oddychu: tradičný koncept rodinnej záhrady v Paríži. Zdroj: Jeanne Pourias

Odporučenie

Motivácia sa v priebehu času mení a je formovaná osobnými záujmami a potrebami, sociálnym postavením a vonkajšími faktormi vrátane globálnych sociálnych zmien, akými sú napríklad ekonomická kríza alebo environmentálne katastrofy.

Ako hlavné motivácie boli záhradkármi určené tieto:

Produkcia jedla a nezávislosť

Záhradkári vyzdvihujú svojpomocne vypestované, kvalitné a dostupné jedlo.

„Ešte nikdy som nevidel v obchode takú kapustu, akú si viem sám vypestovať! Teda možno pár krát..... priznávam, no veľmi zriedka!“ (záhradkár z Paríža)

Psychické a fyzické zdravie

Záhrada je vnímaná aj ako miesto relaxácie a aktívneho oddychu.

„Myslím si, že mi (záhrada) prispieva ku kvalitnému životu. Keď prídem z práce, unavený/á a vystresovaný/á, môžem si ľahnúť na trávnu a zažiť úplne iný svet.“ (záhradkár z Osla)

Zlepšovanie politickej a ekonomickej situácie ako aj životného prostredia v mestách

Políčka sú vnímané ako možný zdroj zlepšenia situácie, pomáhajú prinášať život.

„Miesto, kde môžeme rozvíjať iniciatívy, a je tu možnosť vytvárať nové priestranstvá- parky.“ (záhradkár z Barcelony).

Udržiavanie sociálno-kultúrnych vzťahov

Záhradkári veria, že prostredníctvom záhrad je možné utužovať a vytvárať sociálne vzťahy.

„Nejde len o produkciu, Ide aj o kontakt s ľuďmi.“ (záhradkár z Paríža)

Učenie, výučba a prenos informácií

Záhradky sú bezpochyby aj vhodnými plochami na výučbu a zdieľanie informácií medzi ľuďmi z rôznych sociodemografických skupín.

„Zvyknem sem chodiť so svojimi vnúčatami aby som im ukázal odkiaľ vlastne máme fazule.“ (záhradkár z Barcelony).

Oddych, hobby a sebarealizácia

Majitelia záhrad si užívajú pobyt vonku, kde sú v spojení s prírodou a trávia svoj voľný čas zmysluplne.

„Tu cítim, že žijem, pre toto miesto sa mi oplatí žiť.“ (záhradkár z Nitry).

Rozšírené informácie

Užitočné odkazy

<http://www.urbanallotments.eu/>

Referencie

- Calvet-Mir, L., March, H., Nordh, H., Pourias, J., Čakovská, B.** Motivations behind urban gardening: "Here I feel alive". In: Bell, S. et al. (2016) Urban Allotment Gardens in Europe. London: Routledge. 320-341
- Camps-Calvet M., Langemeyer J., Calvet-Mir L., Gómez-Baggethun E., March H.** 2015. Sowing resilience and contestation in times of crises: The case of urban gardening movements in Barcelona. *Partecipazione e Conflitto. The Open Journal of Sociopolitical Studies* 8(2): 417-442
- Pourias, J., Aubry, C., & Duchemin, E.** (2016). Is food a motivation for urban gardeners? Multifunctionality and the relative importance of the food function in urban collective gardens of Paris and Montreal. *Agriculture and Human Values*, 33(2), 257-273. <http://doi.org/10.1007/s10460-015-9606-y>

Obrázok 4 - Miesta na stretanie sú dôležitými súčasťami komunitných záhrad, Barcelona (Španielsko). Zdroj: Laura Calvet-Mir.

Obrázok 5 - Rekreačná záhrada s kvetinovým záhonom v Etterstad, v meste Oslo (Nórsko)

Odkaz pre politikov

Predtým ako začne proces navrhovania...

- Majte na pamäti, že tvar a usporiadanie políčok ovplyvňuje ich využívanie. Najčastejšie usporiadanie políčok je do štvorca, no koncepcia napríklad trojuholníkových tvarov umožňuje v miestach stretu vytvoriť spoločný priestor - napríklad so záhradným domčekom alebo iné miesto na stretávanie.
- Záhrady by mali ponúknuť možnosti na osobitý prejav ich majiteľov.
- Pochopenie motivácie záhradkárov je najlepší spôsob, ako zabezpečiť, že záhrada bude vhodná pre záhradkárov a bude zodpovedať ich potrebám a potrebám okolia.
- Záhrady by mali poskytnúť flexibilitu, ktorá reaguje na meniacu sa motiváciu záhradkárov. Tá sa môže meniť aj v rámci celej skupiny, kedy ju ovplyvňujú silné spoločenské zmeny.

Rada pre tvorcov mestských záhrad

- Aktívne zapojiť záhradkárov do procesu tvorby mestských záhrad.
- Rozmýšľať aj nad budúciimi užívateľmi mestských záhrad, nad ich potrebami a očakávaniami.
- Ak nie je známa cieľová skupina, pre ktorú bude kolónia vytvorená, treba nadviazať dialóg so záhradkármi z iných záhradkárske kolónií.
- Využiť možnosti rôznych typov mestských záhrad a nechať sa inšpirovať príkladmi zo zahraničia, kde môžeme vidieť školské záhrady, komunitné záhrady, záhradkárske kolónie...
- Vytvoriť políčka rôznych rozlôh, kedy najmä tie s menšou rozlohou by mohli motivovali aj začínajúcich záhradkárov..
- Vytvoriť spoločný priestor na grilovanie, posedenie alebo iné činnosti, ktoré by utužili kolektív záhradkárov.
- Plochy a políčka v záhradkárske kolóniách členiť jednoducho a čisto.

Rozšírené informácie

Tracey, D. (2011). Urban agriculture: ideas and designs for the new food revolution. New Society Publishers.

Irvine, S. (2012). Carrot City: Creating Places for Urban Agriculture. Journal of Urbanism: International Research on Placemaking and Urban Sustainability, 5(2-3), 273-275.

AUTORI

Jeanne Pourias

Barbora Čakovská

Hug March, Helena Nordh, Laura Calvet-Mir

Preklad:

Barbora Čakovská- SPU v Nitre, Slovensko, barboralipovska@gmail.com

INFO SÉRIA | VYDANIE 1 V. SLOVENSKÝ JAZYK | DÁTUM ONLINE PUBLIKOVANIA 1.12. 2016

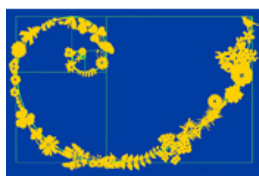

COST (European Cooperation in Science and Technology) is a pan-European intergovernmental framework. Its mission is to enable break-through scientific and technological developments leading to new concepts and products and thereby contribute to strengthening Europe's research and innovation capacities.

www.cost.eu

COST is supported by the EU Framework Programme Horizon 2020

Acknowledgement

This factsheet is based upon work from COST Action TU1201 Urban Allotment Gardens in European Cities, supported by COST (European Cooperation in Science and Technology)

www.urbanallotments.eu

Join urban gardens in europe

<https://www.facebook.com/groups/825421310826607/>